

57 יש לעשות ליום הראשון, אָבֵל שָׂאֵר יוֹמֵי - בשאר ששת ימי הפסח
 58 לֹא יִדְעָנָא כְּמָה - אין אנו יודעים כמה קרבנות להקריב למוסף,
 59 שממה שנאמר 'שִׁבְעַת יָמִים לָחֵם אִשֶּׁה רִיחַ נִיחַח לָהּ' אנו למדים
 60 שבכל ימי הפסח מקריבים מוסף, אך לא מבואר מהו המוסף של שאר
 61 הימים. ולכן נאמר 'כאלה', לומר שהפסוק 'כִּאֲלֵה תַעֲשׂוּ לְיוֹם שִׁבְעַת
 62 יָמִים' נקרא כאחד, שבכל יום מקריבים את הקרבן הזה. ושוב נמצא
 63 שהאות כ"ף אינה מיותרת.
 64 מתרצת הגמרא: גם אם היה נאמר 'אלה' לא הייתי אומר כך, שהרי
 65 אָמַר קְרָא 'תַעֲשׂוּ', ומשמע מכאן שִׁיְהוּ כָּל הַעֲשׂוֹת שְׁוֹתָה,
 66 שהעשייה של היום הראשון תהיה שוה לעשייה של שאר הימים,
 67 ואין צריך לשם כך לכתוב 'כאלה', ואם כן האות כ"ף מיותרת.
 68 הגמרא מביאה יישוב אחר לשאלה מנין שגם בשני מוספים התדיר
 69 קודם: אָמַר, דִּין זה נלמד גם הוא מְנוּפָּה דְקָרָא - מאותו פסוק
 70 עצמו שהביאה המשנה, שנאמר 'מִלְכָּד עֵלַת הַבֶּקֶר אֲשֶׁר לְעֵלַת
 71 הַתְּמִיד'. ועל מה שהקשינו שמה רק התמיד נחשב תדיר, משום
 72 שקרב כל יום, משיב אביי, אִם כֵּן, לִימָא קְרָא - יאמר הפסוק רק
 73 'מִלְכָּד עֵלַת הַבֶּקֶר', וְתִשְׁתַּזְכֵּן - ולא יאמר יותר מכך, שהרי ידוע
 74 שעולת הבוקר היא עולת תמיד, והתיבות 'אֲשֶׁר לְעֵלַת הַתְּמִיד'
 75 לְמָה לִי - למה נאמרו. אלא, הכתוב בא לפרש שהסיבה שמקדימים
 76 את התמיד היא מפני שהוא תדיר, כדי לְמִימַר דְתָהּ הַתְּדִירָא תִּיקְדָּוּם
 77 - ללמד שבכל מקום התדיר קודם, ואפילו אם אינו קרב כל יום.

78 **משנה**
 79 המשנה ממשיכה לבאר את דיני הקדימה בעבודת הקרבנות: כָּל דָּבָר
 80 הַמְקוּדָּשׁ יוֹתֵר מִחֲבִירֵוֹ, כלומר שיש בו דבר שלגביו הוא קדוש יותר,
 81 קודם אֶת חֲבִירֵוֹ שאינו מקודש כמותו.
 82 המשנה מפרטת אופנים שונים שנוהג בהם כלל זה: אם נשחטו חטאת
 83 ועולה, וצריכים לזרוק את הדם של שניהם, דָּם הַחַטָּאת קוֹדֵם
 84 לְהִזְרוֹק לפני דָּם הָעוֹלָה, שדם החטאת מקודש יותר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא
 85 מְרֻצָּה ומכפר על עבירות שעונשן כרת, שהן צריכות כפרה גדולה.
 86 אם נשחטו חטאת ועולה וזרוק דמם, וצריכים להקטירם על המזבח,
 87 אֵיבָרֵי הָעוֹלָה קוֹדְמִין - מוקטרים קודם לְאֵיבָרֵי הַחַטָּאת - האיברים
 88 מקרבן חטאת שקרבים על המזבח, מִפְּנֵי שֶׁקָּרְבַן הָעוֹלָה הוּא כָּלִיל
 89 לְאִשִּׁים - מוקטר כולו על המזבח, ובחטאת מקטירים רק חלק
 90 מהאיברים.
 91 הקרבת חטאת קודמת להקרבת אֲשֶׁם, מִפְּנֵי שֶׁדָּמָהּ של החטאת
 92 נִיחָח על ידי הכהן לְאַרְבַּע הַקְּרָנוֹת - הפינות של המזבח, ודם האשם
 93 נזרק רק על שתי קרנות. ועוד, שבחטאת, הדם שנשאר אחר הזריקה
 94 נשפך על הַיְסוּד של המזבח, ואילו באשם לא מצינו שנאמר דין זה.
 95 אֲשֶׁם קוֹדֵם לְתוֹדָה וְלֵאֵיל נְזִיר - איל שמביא הנזיר לשלמים בתום
 96 ימי נזירותו, מִפְּנֵי שֶׁהָאֵשֶׁם הוּא קָדְשֵׁי קְדָשִׁים, והתורה ואיל נזיר
 97 הם קדשים קלים.
 98 התוֹדָה וְאֵיל נְזִיר קוֹדְמִים לְשָׂאֵר קרבנות שְׁלָמִים, מִפְּנֵי שֶׁהֵן
 99 נְאֻכָּלִין - מותר לאכלם רק לְמִשְׁךְ יוֹם אֶחָד וְלֵילָה אֶחָד, והשלמים
 100 נאכלים לשני ימים וְלֵילָה. ועוד, שְׁמֵעוּנֵין לָחֵם - עם התורה ואיל
 101 נזיר צריך להביא לחמים, ועם השלמים לא.
 102 הַשְּׁלָמִים קוֹדְמִין לְכָבוֹד בהמה טהורה, מִפְּנֵי שֶׁהֵן מְעוּנֵין מִתָּן שְׁתֵּי
 103 מתנות שהן אֲרַבַּע מדמם על המזבח, והכבוד טעון רק מתנה אחת,
 104 [ועוד, שטעונים כְּמִיכָה, שבכל הקרבן מניח את ידיו על ראש הקרבן
 105 ונשען עליו בכל כוחו, והכבוד לא], ועוד, שעם השלמים מביאים
 106 נְכֻכִים, שהם סולת מעורבת בשמן למנחה, ויין לנסכים, ועם הכבוד
 107 לא, ועוד, שבשלמים יש תְּנוּפֹת תָּהָה וְשׁוֹק, שהכהן נותן אותם על
 108 ידי הבעלים, ומניח את ידיו תחת ידיהם, ומולך ומביא ומעלה
 109 ומוריד, ובכבוד אין תנופה.
 110 הַכָּבוֹד קוֹדֵם לְמַעֲשֵׂר בהמה, מִפְּנֵי שֶׁקְדוּשָׁתוֹ של בכור היא משעה
 111 שיצא מִרְחֵם אִמּוֹ, והמעשר קדוש רק מזמן שנמנה כבהמה
 112 העשירית. ועוד, שהכבוד נְאֻכָּל רק לְפָנֵיהֶם, והמעשר נאכל לכל
 113 אדם.

1 **בל התדיר - פרק עשירי**
 2 בפרק זה יתבאר דיני הקדימה בהקרבת הקרבנות ואכילתם:
 3 **משנה**
 4 כָּל קָרְבַן הַתְּדִיר - הנוהג לעיתים יותר קרובות מִחֲבִירֵוֹ, וצריכים
 5 להקריב את שניהם, הקרבן התדיר קודם אֶת חֲבִירֵוֹ שאינו תדיר
 6 כמותו, וקרב תחילה.
 7 המשנה מביאה כמה דוגמאות לכלל זה: בימים שמקריבים קרבנות
 8 מוסף, הַתְּמִידִין - קרבנות תמיד של שחר קוֹדְמִין להקרבה לקרבנות
 9 הַמוֹסְפִין, שהתמיד קרב כל יום, ותדיר מהמוסף שקרב רק בשבתות
 10 ובמועדים.
 11 בראש חודש שחל בשבת, מוֹסְפֵי שִׁבְתָּה קוֹדְמִין להקרבה לְמוֹסְפֵי
 12 רֵאשׁ חוֹדֶשׁ, שהרי הם תדירים יותר.
 13 בראש השנה מקריבים מוסף של ראש השנה וגם מוסף של ראש
 14 חודש, ומוֹסְפֵי רֵאשׁ חוֹדֶשׁ קוֹדְמִין להקרבה לְמוֹסְפֵי רֵאשׁ הַשָּׁנָה,
 15 שהרי הם תדירים יותר.
 16 ודין זה שתדיר קודם נלמד ממה שֶׁנֶאֱמַר לגבי קרבן מוסף (במדבר כח כג)
 17 'מִלְכָּד עֵלַת הַבֶּקֶר אֲשֶׁר לְעֵלַת הַתְּמִיד תַעֲשׂוּ אֶת אֱלֹהֵי', ומשמע
 18 שהמוסף קרב מלבד התמיד שכבר הוקרב קודם לכן, ונמצא שהתמיד
 19 קודם.

20 **גמרא**
 21 שואלת הגמרא: מָנָא לָן - מהיכן לנו דין זה שתדיר קודם.
 22 תמדה הגמרא, מהי השאלה מָנָא לָן, בְּדָקָאמַר מַעֲמָא - הרי
 23 המשנה עצמה אמרה את הטעם, שכן נלמד מהפסוק 'מִלְכָּד עֵלַת
 24 הַבֶּקֶר'.
 25 אלא מבארת הגמרא שהשאלה היא, איך נלמד מפסוק זה לכל
 26 מקום, דִּילְמָא תְּמִידִין הֵן דְקָדְמוּ לְמוֹסְפִין מִשׁוּם הַתְּדִירִי - אולי רק
 27 קרבנות תמיד קודמים למוספים, משום שקרבים בכל יום, ותדירות
 28 כזו היא חשובה, אבל מוֹסְפִין לְמוֹסְפִין שהאחד תדיר מחבירו, מָנָא
 29 לָן שגם בזה התדיר קודם, אולי תדירות כזו שאינה בכל יום אינה
 30 חשובה.
 31 מיישבת הגמרא: אָמַר רַבִּי אֵילֵעָא, דִּין זה נלמד מְדָאמַר קְרָא לגבי
 32 מוסף של יום ראשון של פסח (במדבר כח כג), 'מִלְכָּד עֵלַת הַבֶּקֶר אֲשֶׁר
 33 לְעֵלַת הַתְּמִיד תַעֲשׂוּ אֶת אֱלֹהֵי', שמכאן למדו שתמיד קודם למוסף,
 34 ואחר כך נאמר (שם כח כד) 'כִּאֲלֵה תַעֲשׂוּ לְיוֹם שִׁבְעַת יָמִים', וכונת
 35 התורה ללמד בלשון זו שֶׁאֵלֵה כִּאֲלֵה - הקרבנות שעליהם נאמר
 36 'כִּאֲלֵה תַעֲשׂוּ לְיוֹם', יהיו כמו הקרבנות שעליהם נאמר 'תַעֲשׂוּ אֶת
 37 אֱלֹהֵי', שכשם ששם התמיד קודם למוסף משום שהוא תדיר, כך גם
 38 כאן, במוספים עצמם, מוסף תדיר קודם למוסף שאינו תדיר כמותו,
 39 אף ששניהם אינם קרבים כל יום.
 40 מקשה הגמרא: והרי תָּא מִיבָּעֵי לִיה לְגוּפֵיהּ - תיבת 'כאלה' נצרכת
 41 לגוף הפסוק, ואינה מיותרת, ואיך ניתן לדרוש ממנה דין זה.
 42 מיישבת הגמרא: אִם כֵּן, נִיבְתוּב - יכלה התורה לכתוב 'אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ
 43 לְיוֹם', ואין צריך לכתוב 'כאלה'. ומהאות כ"ף שהיא מיותרת, דורש
 44 רבי אילעא 'אלה כאלה'.
 45 דוחה הגמרא את הדיבור: אִי כְתַב הַפְּסוּק 'אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ לְיוֹם שִׁבְעַת
 46 הַיָּמִים', ולא 'כאלה', הִנֵּה אֲמִינָא, אֱלֹהֵי לְשִׁבְעַת הַיָּמִים (אין מידי
 47 אַחֲרֵינָא לא) - הייתי אומר ששבעת הכבשים האמורים מתחלקים
 48 לשבעת ימי הפסח, בכל יום כבש אחד. ולכן נאמר 'כאלה', ללמד
 49 שמקריבים שבעה כבשים כל יום, ואין האות כ"ף מיותרת לדרשה.
 50 משיבה הגמרא על הדחייה: גם אם היה נאמר 'אלה' לא הייתי אומר
 51 כך, שהרי 'ליום' פְּתִיב - נאמר 'אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ לְיוֹם שִׁבְעַת יָמִים',
 52 ומתיבת 'ליום' משמע שכך יעשו בכל יום. ואם כן האות כ"ף מיותרת
 53 לדרשה.
 54 חוזרת הגמרא ומקשה: וְאִבְתֵּי - אף שנאמר 'ליום' עדיין אין זה
 55 מספיק, ואם היה נאמר 'אלה' אִימָא - הייתי אומר שהפסוק מתחלק
 56 לשנים, שמה שנאמר 'אֱלֹהֵי תַעֲשׂוּ לְיוֹם' מלמד שאת הקרבנות האֱלֵה

המשך ביאור למס' זבחים ליום שני עמ' א

1 הַמַּעֲשֵׂר קוֹדֵם לְקַרְבְּנוֹת הַבָּאִים מִהַעֲוֹפוֹת, מִפְּנֵי שֶׁהוּא זָכָה -
2 שֶׁנִּשְׁחַט בְּסֹכֵן, כְּשֶׁאֵר קַרְבְּנוֹת בַּהֲמָה, וְהַעֹף נִמְלֵק בְּצִיפּוֹרָן. וְעוֹד,
3 שֶׁמֵּעֵשֶׂר בַּהֲמָה יֵשׁ בּוֹ שְׁנֵי דְבָרִים שֶׁהֵם קִדְּשֵׁי קִדְּשִׁים - שֶׁקָּרְבִים עַל
4 הַמִּזְבֵּחַ, וְהֵם דָּמֹו וְאַיִטוֹרְיוֹ, וּבַחֲטָאת הַעֹף אֵין אִימּוֹרִים קָרְבִים עַל
5 הַמִּזְבֵּחַ, אֲלֵא דָמָה בַלְבַּד.
6 קַרְבְּנוֹת הַבָּאִים מִהַעֲוֹפוֹת, קוֹדְמִין לְמִנְחֹת - קַרְבְּנוֹת הַבָּאִים
7 מִסּוֹלַת חֵיטִים אוֹ שְׁעוּרִים, מִפְּנֵי שֶׁהַעֹפּוֹת הֵן מִיְּנֵי דָמִים, שְׁנוֹתָנִים
8 מִדָּמָם עַל הַמִּזְבֵּחַ, וּכְפָרָתָם מְרֻבָּה.

9 מִנְחַת הַזֶּמֶן - מִנְחָה שֶׁמֵּבִיא הָעֹנִי לְכַפֵּר עַל חַטָּאִים מִסּוּיָמִים, קוֹדֵם
10 לְמִנְחַת נְדָבָה - שֶׁמֵּבִיא אָדָם בְּנִדְבָה וְאֵינוֹ מִחוּיֵב בָּהּ, מִפְּנֵי שֶׁהוּא -
11 מִנְחַת חוּטָא בְּאֵל לְכַפֵּר עַל חַטָּא, וְזוֹ קְדוּשָׁתָהּ שֶׁהִיא מִכְּפָרָת.
12 חַטָּאת הָעֹף קוֹדְמַת לְעוֹלַת הָעֹף. וְכֵן בְּהַקְדִּישָׁה - בְּשַׁעַת
13 הַקְּדִישָׁתָן, שֶׁהַמִּפְרִישׁ שְׁנֵי עוֹפוֹת אֶחָד לְחַטָּאת וְאֶחָד לְעוֹלָה, יִקְרָא
14 שֵׁם לְחַטָּאת תַּחֲלִילָה, שִׁיאֲמַר תַּחֲלִילָה 'הָרִי זֶה חַטָּאת' וְאַחַר כֵּן 'הָרִי זֶה
15 עוֹלָה'.

גמרא

1 הגמרא מבררת את המקור לדין המשנה. שואלת הגמרא: **מָנָא הֲנִי**
 2 **מִיָּלִי** – מהיכן למדנו דין זה, שדם חטאת קודם לדם עולה, ואיברי
 3 עולה קודמים לאימורי חטאת.
 4 משיבה הגמרא: המקור הוא מִדְּתַנּוּ רַבְּנָן בברייתא, נאמר בתורה
 5 (במדבר ה ח) בסדר חינוכם של הלויים לתחילת עבודתם במשכן, **וְיָפַר**
 6 **שְׁנֵי בָּן בְּבָר תִּקַּח לְחַטָּאת**, שואלת הברייתא, מה מלמד פסוק זה,
 7 **אִם בָּא לְלַמֵּד שְׁתֵּי שָׁנִים** – שצריך לקחת שני פרים, **הֲרִי בְּבָר נֶאֱמַר**
 8 לאחר מכן (ויסו יט) **וַיַּעֲשֶׂה אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה**, ואם
 9 כן אנו יודעים שמביאים שני פרים, אם כן, **מָה תִּלְמֹד לֹמַר** – מה
 10 מלמד הפסוק **וְיָפַר שְׁנֵי בָּן בְּבָר תִּקַּח לְחַטָּאת**, אלא, **שֶׁיְכוּל** –
 11 שהיינו יכולים לומר **שֶׁתִּהְיֶה הַחַטָּאת קוֹדֶמֶת לְכָל מַעֲשֵׂה הָעֹלָה**,
 12 בין לזריקת הדם ובין להקטרת האימורים, **תִּלְמֹד לֹמַר וְיָפַר שְׁנֵי בָּן**
 13 **בְּבָר תִּקַּח לְחַטָּאת**, הרי שהחטאת היא 'פר שני', שקרבה שניה ולא
 14 ראשונה. **וְאִי** – ואם היה נכתב רק הפסוק **וְיָפַר שְׁנֵי בָּן בְּבָר תִּקַּח**
 15 לחטאת, **יְכוּל שֶׁתִּהְיֶה הָעֹלָה קוֹדֶמֶת לְחַטָּאת לְכָל מַעֲשֵׂה**, **תִּלְמֹד**
 16 **לֹמַר וַיַּעֲשֶׂה אֶת הָאֶחָד חַטָּאת וְאֶת הָאֶחָד עֹלָה**, שהחטאת
 17 הזוכרת תחילה, ומכאן שהיא קודמת לעולה. **הָא** – דבר זה ביצד
 18 ניתן ליישוב, האם העולה קודמת או החטאת קודמת, אלא **דָּם**
 19 **הַחַטָּאת קוֹדֵם לְדָם הָעֹלָה מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצָּה**, **אִיבְרֵי עֹלָה בּו'**
 20 קודמין לאימורי חטאת, מפני שהוא כליל לאישים.
 21 מקשה הגמרא: **וְאָמַר** – מדוע כל ארבעת המתנות של דם החטאת
 22 קודמות לדם העולה, נאמר שרק **מִתְּנֵה קַמִּייתָא** – הראשונה,
 23 **דְּמִבְּפָרָה** – שהיא זו שמכפרת, תִּיקְדוּם לְדָם הָעֹלָה, וְהִנֵּה **לֹא** –
 24 ושאר המתנות לא.
 25 מתרצת הגמרא: **אָמַר רַבִּינָא, הָכָא** – בפסוק זה, שממנו נלמד שדם
 26 החטאת קודם, **בְּחַטָּאת שִׁמְבִיאִים הַלְוִיִּם** בעת תחילת עבודתם
 27 **עֹסְקִינָן** – מדובר, **וְאֵף עַל גַּב דְּחַטָּאת זו בִּי עֹלָה דְּמִי** – דומה
 28 לעולה, שהרי אינה באה על חטא, אלא לחנוך את הלויים, מכל
 29 מקום **קָאָמַר רַבְּמַנָּא** – אמר הקב"ה **שֶׁהִיא תִּיקְדוּם** לעולה. ומוכח,
 30 שכל דבר הנקרא בשם 'חטאת', אף שאינו מכפר, קודם לעולה, וזוהו
 31 למדים לשאר המתנות של דם החטאת, שיהיו קודמות לעולה, אף
 32 שאינן מכפרות.
 33 תירוצו נוסף: **בְּמַעֲרַבָא אָמַרִי** – בארץ ישראל תירצו, **שְׁהוּאִיל**
 34 **וְהַתְּחִיל הַכֹּהֵן בְּנִתְיַת הַתְּהַלְלוֹת שֶׁל הַחַטָּאת**, שהרי מתנה ראשונה
 35 קודמת, **לְכֵן גִּזְמַר** לתת את כל דם החטאת.
 36 הגמרא מביאה ספק בנוגע לדין זה: **אִיבְעִינָא לְהוּ**, אם יש לפנינו **דָּם**
 37 **חַטָּאת** שצריך לזרוק, **וְאִיבְרֵי עֹלָה** שצריכים להקטירם, **אִיזָה מִתָּן**
 38 **קוֹדֵם**. האם **דָּם חַטָּאת קוֹדֵם מִפְּנֵי שֶׁהוּא מְרַצָּה**, או **דִּילְמָא** – או
 39 אולי **איברי עולה קודמין, מִפְּנֵי שֶׁתָּן כְּלִיל לְאִיִּשִׁים**.
 40 **תָּא שְׁמַע**, ששנינו במשנה **דָּם חַטָּאת קוֹדֵם לְדָם עֹלָה**, ומשמע
 41 שרק **לְדָם עֹלָה הוּא דְּקָדִים** – דם חטאת קודם רק לדם עולה, אבל
 42 **לְאִיבְרֵי עֹלָה לֹא קָדִים** – אינו קודם.
 43 דוחה הגמרא: **אֲדַרְבֵּהּ**, ממה ששנינו **בְּסִיפָא אִיבְרֵי עֹלָה קוֹדֶמִין**
 44 **לְאִימורי חַטָּאת** משמע להיפך, **שֶׁלְאִימורי חַטָּאת הוּא דְּקָדִים** –
 45 איברי עולה קודמים רק לאימורי חטאת, אבל **לְדָם חַטָּאת לֹא קָדִים**
 46 – אינם קודמים.
 47 מסיימת הגמרא: **אִלָּא מָהָא לִיבָא לְמַשְׁמַע מִינָה** – ממשנתנו אין
 48 לפשוט שאחד מהם קודם, שהרי יש בה משמעות לשני הצדדים.
 49 ספק נוסף: **אִיבְעִינָא לְהוּ**, **דָּם עֹלָה** שצריך להזרוק, **וְאִימורי חַטָּאת**
 50 שצריכים להקטירם, **אִיזָה מִתָּן קוֹדֵם**. האם **דָּם עֹלָה קוֹדֵם**, משום
 51 **דְּקָאֲתִי אִמְבַּח כְּלִיל** – שבאים מקרבן שקרב כולו על המזבח, או
 52 **דִּילְמָא אִימורי חַטָּאת קוֹדֶמִין**, משום **דְּקָאֲתִי מִכְּפָר** – שבאים
 53 מקרבן שמכפר על חייבי בריתות.
 54 **תָּא שְׁמַע**, ששנינו במשנה **דָּם חַטָּאת קוֹדֵם לְדָם עֹלָה**, ומשמע
 55 שרק **דָּם חַטָּאת הוּא דְּקָדִים** – הוא שקודם לְדָם עֹלָה, **אֲבָל אִימורי**
 56 **חַטָּאת לֹא קוֹדֶמִים לְדָם עֹלָה**.
 57 דוחה הגמרא: **אֲדַרְבֵּהּ**, ממה ששנינו **בְּסִיפָא אִיבְרֵי עֹלָה קוֹדֶמִין**
 58

59 **לְאִימורי חַטָּאת** משמע להיפך, שרק **איברי עולה הוּא דְּקָדִים** – הם
 60 שקודמים לְאִימורי חַטָּאת, **אֲבָל דָּם עֹלָה לֹא קוֹדֵם** לאימורי חטאת.
 61 מסיימת הגמרא: **אִלָּא מָהָא לִיבָא לְמַשְׁמַע מִינָה**.
 62 ספק נוסף: **אִיבְעִינָא לְהוּ**, **דָּם עֹלָה וְדָם אֲשֶׁם**, **אִיזָה מִתָּן קוֹדֵם**
 63 להזרוק, האם **דָּם הָעֹלָה קוֹדֵם**, משום **דְּקָאֲתִי מִכְּפָר כְּלִיל** – שבא
 64 מקרבן שקרב כולו על המזבח, או **דִּילְמָא דָּם הָאֲשֶׁם קוֹדֵם**, (דְּקָאֲתִי
 65 **מִכְּפָר**) **דְּמִכְּפָר** – משום שהוא מכפר.
 66 **תָּא שְׁמַע**, ששנינו במשנה **דָּם חַטָּאת קוֹדֵם לְדָם עֹלָה**, ומשמע
 67 שרק **דָּם חַטָּאת קוֹדֵם**, **אֲבָל דָּם אֲשֶׁם לֹא**, שהרי לא אמרו שגם דם
 68 אשם קודם.
 69 דוחה הגמרא: יתכן שגם דם אשם קודם, וּבְדִין הוּא דְּאִיבְעִי לְמִיתְנֵי
 70 – אכן היה התנא צריך לשנות במשנה **דָּם אֲשֶׁם קוֹדֵם לְדָם עֹלָה**,
 71 והיינו יודעים שגם דם חטאת קודם, שהרי חטאת חמורה מאשם,
 72 והטעם שלא נקט התנא כן, **אִינְדִי דְּבַעַא לְמִיתְנֵי סִיפָא** – מאחר
 73 שרצה לשנות בסיפא שאִיבְרֵי עֹלָה קוֹדֶמִין לְאִימורי חַטָּאת, ושם
 74 אי אפשר לנקוט 'אשם' במקום 'חטאת', **דְּאִי תַנָּא** – שאם היה התנא
 75 שונה 'איברי עולה קודמין לְאִימורי אֲשֶׁם', **הִוָּה אֲמִינָא**, שרק
 76 לְאִימורי אֲשֶׁם הוּא דְּקָדִים – הוא שאיברי עולה קודמים, אבל
 77 לְאִימורי חַטָּאת לֹא קָדִים – אין איברי עולה קודמים, שהרי חטאת
 78 חמורה מאשם, וּמִשּׁוּם הֲכִי תַנָּא – משום כך שנה התנא 'חַטָּאת'
 79 ולא 'אשם', בין ברישא ובין בסיפא.
 80 ראייה נוספת: **תָּא שְׁמַע**, ששנינו במשנה **חַטָּאת קוֹדֵם לְאֲשֶׁם**,
 81 ומשמע שחַטָּאת הוּא דְּקָדֶמָה לִיהָ לְאֲשֶׁם – רק חטאת קודמת
 82 לאשם, **אֲבָל עֹלָה לֹא**, שהרי אם כן היה התנא נוקט 'עולה קודמת
 83 לאשם', וכל שכן חטאת, שהרי חטאת קודמת גם לעולה. ובמה
 84 מדובר כאן, **מָאִי לָאו** – האם לא מדובר בזריקת הדם, ומוכח שדם
 85 עולה אינו קודם לדם אשם.
 86 דוחה הגמרא: **לֹא** מדובר על זריקת הדם, אלא **אֲאִימוריִים** – על
 87 האימורים, שאימורי חטאת קודמים לאימורי אשם, ואין מכאן ראייה
 88 לגבי הדם.
 89 **דִּיקָא נָמִי** – יש לדייק שמדובר כאן על אימורים, גם מִדְּקָתֵנִי – ממה
 90 ששנינו אחר כך **מִפְּנֵי שְׂדֵרָה נִיתָן לְאַרְבַּע קְרוֹנוֹת עַל הַיְסוֹד**, **שְׁמַע**
 91 **מִינָה** – משמע שקודם לכן לא דובר על הדם, שהרי אם כן היו
 92 נוקטים 'מפני שהוא ניתן', ולא 'מפני שדמה ניתן'.
 93 שנינו במשנה: **חַטָּאת קוֹדֶמֶת בּו'** לאשם מפני שדמה ניתן לארבע
 94 קרנות על היסוד. מקשה הגמרא: **אֲדַרְבֵּהּ, אֲשֶׁם קָדִים** – צריך להיות
 95 קודם לחטאת, **שְׁכָּן יֵשׁ לוֹ קִיבָבָה** – שיעור, שצריך להיות שזה
 96 לפחות שתי סלעים, ולחטאת אין שיעור, ואפילו שזה כל שהוא.
 97 מיישבת הגמרא: **אֲפִילוּ הֲכִי** – אף שיש לאשם מעלה זו, מכל מקום
 98 **רִבְוֵי דְּמִזְבַּח עֲדִיף** – מעלת החטאת, שעושים בה יותר עבודות על
 99 המזבח, עדיפה.
 100 שנינו במשנה: **אֲשֶׁם קוֹדֵם לְתוֹדָה בּו'** ואיל נזיר מפני שהוא קדשי
 101 קדשים. מקשה הגמרא: **אֲדַרְבֵּהּ, הַתְּוֹדָה וְאִיל נְזִיר קָדִים** – יהיו
 102 קודמים לאשם, **שְׁכָּן מְעוֹנֵין לָחֵם** – צריך להביא עמום לחמים,
 103 ובאשם אין לחמים.
 104 מיישבת הגמרא: **אֲפִילוּ הֲכִי**, אשם שהוא קָדְשֵׁי קְדָשִׁים, **עֲדִיפִי** –
 105 עדיף.
 106 שנינו במשנה: **תְּוֹדָה וְאִיל נְזִיר בּו'** קודמים לשלמים, מפני שהן
 107 נאכלין ליום אחד וטעונין לחם. מקשה הגמרא: **אֲדַרְבֵּהּ, שְׁלָמִים**
 108 **קָדִים** – יהיו קודמים לתודה ואיל נזיר, **שְׁכָּן שְׁלָמִים יִשְׁנָן** – באים גם
 109 בְּקָרְבַּן צִיבּוֹר בְּשֶׁם שְׁבָאִים בְּיָחִיד, שבחג השבועות מביאים יחד עם
 110 שתי הלחם קרבן 'כבשי עצרת' שהוא שלמי ציבור, ותודה ואיל נזיר
 111 באים רק בקרבן יחיד.
 112 מיישבת הגמרא: **אֲפִילוּ הֲכִי**, התודה ואיל נזיר שְׁנֵאֲכָלִין לְיוֹם אֶחָד,
 113 **עֲדִיפִי** – עדיפים.
 114 הגמרא מביאה ספק בנוגע לדין זה: **אִיבְעִינָא לְהוּ**, כשצריכים להקריב
 115 **תְּוֹדָה וְאִיל נְזִיר**, **אִיזָה מִתָּן קוֹדֵם**. האם **תְּוֹדָה קָדְמָה**, **שְׁכָּן מְעוֹנָה**
 116 – צריך להביא עימה **אֲרַבְּעָה מִינֵי לָחֵם** מארבעה סוגים שונים, ועם

למעשר על העוף. 36
אֵלָא, לָאו קָא מְשַׁמַּע לָן – במה שנקט 'דמו' בא התנא ללמד, 37
 שהאימורין שעליהם מדובר כאן הם **כִּי דָמוּ** – כמו הדם שעליו 38
 מדובר, **מָה** – כשם שלגבי דמו של המעשר מדובר כאן **לִפְנֵי זְרִיקָה,** 39
אִף לגבי האימורין מדובר קודם זריקה, **וְקָא קְרִי לְהוּ** – והמשנה 40
 מכנה את האימורים הללו 'קדשי קדשים', **וְאִם כֵּן, מָה** – כשם שדמו 41
מִיִּפְסָל [–נפסל] **בְּיוֹצֵא** קודם הזריקה, שהרי נקרא 'קדשי קדשים', **אִף** 42
אימורין קודם זריקה **מִיִּפְסָלִי בְּיוֹצֵא,** שהרי נקראים 'קדשי קדשים', 43
 כדברי רבינא בר שילא. 44
 הגמרא מנסה להביא ראיה נוספת לדין זה: **נִימָא מְסִייע לִיה** – האם 45
 נאמר שיש ראיה לדבריו, שלגבי **הַבָּשָׂר** הנאכל לבעלים מקרבנות 46
 שהם **קְדָשִׁים קָלִים,** **שִׁינְעָא** חוץ לעזרה **לִפְנֵי זְרִיקַת הַדָּמִים, רַבִּי** 47
יוֹחֲנָן אָמַר שהוא **בָּשָׂר** ומותר לאכלו, **וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר** שהוא **פְּסוּל** 48
 ואסור לאכלו. ומבאר הגמרא, **רַבִּי יוֹחֲנָן אָמַר** שהוא **בָּשָׂר** ואינו 49
 נפסל ביציאה מהעזרה, **הוּאִיל וְכּוּפּוֹ לְצֵאתָ** מהעזרה אחרי הזריקה, 50
 שהרי מותר לאכלו בכל ירושלים. **וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר** שהוא **פְּסוּל,** אף 51
 שסופו לצאת, משום ש**עֲדִיין לֹא הִנִּיעַ זְמַנּוֹ לְצֵאתָ,** שהרי כעת הוא 52
 עדיין אסור באכילה. ומדייקת הגמרא, **עַד כָּאן לֹא פְּלִיגי** – לא 53
 נחלקו, **אֵלָא בְּבָשָׂר** הנאכל לבעלים, שבזה מכשיר רבי יוחנן, משום 54
 שסופו לצאת, **אֲבָל בְּאִימורִין** שיצאו קודם זריקה **לֹא** נחלקו, וגם רבי 55
 יוחנן מודה שפסולים, שהרי אין סופם לצאת, ואם כן כולם סוברים 56
 כרבינא בר שילא. 57
 דוחה הגמרא: **הוּא הֲרִין, דְּבְאִימורִין** שיצאו קודם זריקה **נְמִי פְּלִיגי** 58
 – גם נחלקו, ודעת רבי יוחנן שהם כשרים, משום שקודם זריקה אינם 59
 נקראים 'קדשי קדשים', ואינם נפסלים ביוצא. **וְהָא דְקָא מִיִּפְּלִגי** – 60
 ומה שנקטו מחלוקתם **בְּבָשָׂר** ולא באימורים, כדי להודיע **בְּהוּ** 61
דְּרִישׁ לְקִישׁ – ללמד את החידוש שבדבריו, **דְּאִפִּילוֹ** לגבי **הַבָּשָׂר** 62
דְּסוּפָה לְצֵאתָ, **אָמַר** שאם יצא קודם זריקה פסול, הואיל **וְעֲדִיין לֹא** 63
הִנִּיעַ זְמַנּוֹ לְצֵאתָ, וכל שכן לגבי האימורים שאין סופם לצאת. 64
 הגמרא מנסה לתלות דין זה במחלוקת תנאים: **לִימָא פְּתַנְאִי** – האם 65
 נאמר שדין זה שנוי במחלוקת תנאים, ששנינו במשנה (מעילה ה), 66
אימורי קדשים קלים שִׁינְעָאוּ מהעזרה **לִפְנֵי זְרִיקַת דָּמִים, רַבִּי** 67
אֱלִיעֶזֶר אָמַר, **אִין מוּעֲלִין בָּהֶן** – הנהגה מהם, אפילו לאחר זריקת 68
 הדם, אינו עובר באיסור מעילה, משום שהזריקה אינה מועילה 69
 לקבוע אותם למעילה, 70

איל נזיר מביאים לחם משני סוגים בלבה, **אוּ דִילְמָא אִיל נְזִיר קוֹדֵם,** 1
שְׁכַן יֵשׁ עִמּוֹ דָּמִים אַחֲרֵים – שיחד עם האיל שהוא שלמים מקריבים 2
 גם חטאת ועולה, ואילו התודה קרבה לבדה. 3
תָּא שְׁמַע, ששנינו בברייתא, **זו קוֹדֶמַת לְזוּ** – התודה קודמת לאיל 4
 נזיר, משום **שְׁזוּ** – התודה **טְעוּנָה אֲרַבְעָה מִיְנֵי לָחֶם, וְזוּ** – הקרבת 5
 איל נזיר **אֵינָה טְעוּנָה אֵלָא שְׁנֵי מִיְנֵי לָחֶם.** 6
 שנינו במשנה: **הַשְּׁלָמִים קוֹדֶמִין לְבָבֹר כּו'** מפני שהן טעונין מתן 7
 ארבע [וסמיכה] ונסכים ותנופת חזה ושוק. מקשה הגמרא: **אֲדַרְבָּה,** 8
בְּבֹר יהיה קודם לשלמים, **שְׁכַן קְדוּשָׁתוֹ** של הבכור היא משעה 9
 שיוצא **מִדָּחַם** אימו, ואילו השלמים קדושים רק משעת הקדשתם, 10
וְעוֹד, שהבכור **נֶאֱכָל** רק **לְבִהְיִים,** והשלמים נאכלים לכל אדם. 11
 מיישבת הגמרא: **אִפִּילוֹ הֲכִי,** השלמים שיש בהם **מַצּוֹת יְתִירוֹת,** 12
עֲדִיפִי – עדיפים. 13
 שנינו במשנה: **הַבְּבֹר קוֹדֵם כּו'** למעשר מפני שקדושתו מרחם 14
 ונאכל לכהנים. מקשה הגמרא: **אֲדַרְבָּה, מַעֲשֵׂר** בהמה יהיה קודם 15
 לבכור, **שְׁכַן מְקַדָּשׁ** – המעשר יכול לקדש גם את הבהמה שלפניו 16
וְשִׁלְאֲחֵרִיו, שאם בשעה שמְנָה את הבהמות קרא לבהמה התשיעית 17
 ולבהמה האחת עשרה בשם 'עשירית', גם הן קדושות. 18
 מיישבת הגמרא: **אִפִּילוֹ הֲכִי, קְדוּשָׁה מִדָּחַם** שיש לבכור, **עֲדִיפָא.** 19
 שנינו במשנה: **מַעֲשֵׂר קוֹדֵם לְעוֹפּוֹת כּו'** מפני שהוא זבח ויש בו 20
 קדשי קדשים דמו ואימוריו. מקשה הגמרא: **אֲדַרְבָּה, עוֹפּוֹת קְדָמִי** – 21
 יהיו קודמים למעשר בהמה, **שְׁכַן** קרבן העוף הוא כולו **קְדָשִׁי** 22
קְדָשִׁים, ואפילו בשר העוף הנאכל לכהנים, ובמעשר בהמה רק הדם 23
 והאימורים הם קדשי קדשים, ולא הבשר הנאכל לבני אדם. 24
 מיישבת הגמרא: **אִפִּילוֹ הֲכִי,** המעשר שהוא **מִין זָבַח, עֲדִיף.** 25
 הגמרא מביאה ראיה ממשנתנו לדין שאמר רבינא בר שילא: **אָמַר** 26
רַבִּינָא בְר שִׁילָא, אימורי – האיברים הקרבים על המזבח מקרבנות 27
 שהם **קְדָשִׁים קָלִים, שִׁינְעָאוּ** – שהוציאו מהעזרה **לִפְנֵי זְרִיקַת** 28
הַדָּמִים של הקרבן על המזבח, האימורים **פְּסוּלִין** ואינם קרבים. 29
וְתַנָּא תוֹנָא – וממה ששנה התנא שלנו יש ראיה לדבריו, ששנינו 30
 'המעשר קודם לעופות מִפְּנֵי שֶׁהוּא זָבַח וַיִּשְׁנֹו קְדָשִׁי קְדָשִׁים דְּמִיו 31
וְאימוריו, ויש לשאול, **בְּשִׁלְמָא** – מובן הדבר שנקט התנא 32
'אימורין,' משום ש**לִיתְגַּהוּ** – אין אימורים **בְּעוֹפּוֹת,** והרי זו מעלה 33
 במעשר על העוף, **אֵלָא** מה שנקט התנא 'דמו' אינו מובן, שהרי **דָּם** 34
מִיָּהּ אִיתִיה – גם בעופות נזרק הדם על המזבח, ואין זו מעלה 35